

растениях (до 110 дней). Рекомендуется для выращивания в фермерских и индивидуальных хозяйствах, хорошие результаты дает в ранней пленочной культуре. Характеризуется устойчивостью к жаре и холоду, а также к комплексу болезней: ВТМ, бактериозу, альтернариозу.

'*Vivat*' – плоды крупные, округлой и округло-овальной формы, гладкие, малинового цвета. Масса плода 110–160 г, имеет высокие вкусовые качества. Основное назначение – для потребления в свежем виде и переработки на сок. Сорт раннеспелый (91–95 дней). Общая урожайность 52–56 т/га. Может возделываться как в рассадной, так и безрассадной культуре. Хорошо переносит низкие положительные температуры. Обладает повышенной устойчивостью к альтернариозу и не поражается столбуром.

'*Prichindel*' – сорт декоративного типа. Предназначен для выращивания на балконах и лоджиях, а также в открытом грунте по уплотненной схеме (12 растений/м²). Имеет компактный куст, очень короткие междоузлия, но при этом на главном стебле формирует 4–5 соцветий с 5–6 плодами на каждом. Плоды массой 8–10 г, красные, выровненные по форме и окраске. Даже в условиях жесткой засухи характеризуется высокой завязываемостью плодов (более 90 %).

Представленные сорта отличаются высоким содержанием сухих веществ, каротина и ликопина, что повышает их диетическую ценность. Являются сортами салатного назначения и, следовательно, предназначены для потребления в свежем виде. Представляют большой интерес для использования в качестве исходного материала в селекционных программах.

УДК 631.52:633.15:631.67 (477)

Марченко Т. Ю., Сова Р. С.

Институт зрошуваного землеробства НААН, сел. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483, Україна, e-mail: tmarchenko74@rambler.ru

ВИСОКОПРОДУКТИВНІ ГІБРИДИ КУКУРУДЗИ ДЛЯ УМОВ ЗРОШЕННЯ

Кукурудза – це одна з найважливіших сільськогосподарських культур. За врожайністю зерна вона перевищує всі зернові культури. Ця культура стала вигідною для товаровиробників аграрного сектора. При вирощуванні кукурудзи прибуток часто вищий, ніж від пшениці, ріпаку чи цукрових буряків. За впровадження нових високопродуктивних гібридів та дотримання технології господарства отримують високі врожаї цієї культури і мають хороші прибутки.

В Інституті зрошуваного землеробства НААН (м. Херсон) створюються гібриди кукурудзи різних груп стиглості від ФАО 190 до ФАО 500. Скоростиглі гібриди використовуються в якості попередників під озимі культури, а також можуть застосовуватися в післяжнивних та післяукісних посівах і забезпечувати врожай 8–10 т зерна. Пізньостиглі гібриди при

Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку

виращуванні за інтенсивних технологій для отримання максимального врожаю 14–16 т з гектара.

На Державному випробуванні вивчається 10 інтенсивних гібридів кукурудзи різних груп стиглості. Ранньостиглі гібриди 'Оберіг', 'Таврія' (ФАО 190). Стійкість проти полягання, пухирчастої та летючої сажок – добра. Рекомендовані для виращування за енергозберігаючими технологіями (ноу-тілл), при зрошенні краплинному та дощуванні. Потенційна врожайність – 11,5–12,5 т/га. На неполивних землях урожайність 5–7 т/га. Можуть використовуватись у якості попередника під озимі культури. Характеризуються швидким стартовим ростом та високою вологовіддачею зерна при дозріванні.

Середньостиглі (ФАО 380) гібриди 'Тронка', 'Тавричанка', які мають потенціал врожайності понад 13,5 т/га, генетично зумовлену низьку збиральну вологість зерна, оптимальний габітус, стійкість проти вилягання та грибних захворювань.

Середньоранні гібриди 'Олешківський' (ФАО 280) та 'Чорномор' (ФАО 290), з урожайністю 12,5–13,0 т/га, високою стійкістю проти вилягання, придатністю до комбайнового збирання з прямим обмолотом качанів; середньопізні гібриди інтенсивного типу 'Південь' (ФАО 420), 'Ламасан' (ФАО 430), 'Гілея' (ФАО 420), 'Віра' (ФАО 460) з урожайністю 14,5–15,5 т/га, високою стійкістю проти захворювань, гібриди поєднують високий рівень урожайності при низькому рівні вологості зерна. Для інтенсивних технологій виращування за умов достатнього вологозабезпечення.

Гібриди створені в творчій співпраці з Інститутом зернових культур (м. Дніпро) і Асканійською дослідною станцією.

На 2017 рік до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні занесено 11 гібридів кукурудзи: 'Скадовський' (ФАО 290), 'Асканія' (ФАО 320), 'Інгульський' (ФАО 350), 'Азов' (ФАО 380), 'Каховський' (ФАО 380), 'Приморський' (ФАО 420), 'Чонгар' (ФАО 420), 'Кр 9698' (ФАО 420), 'Арабат' (ФАО 430), 'Борисфен 600 СВ' (ФАО 550) і гібридна популяція 'Наддніпряньська 50' (ФАО 500).

Гібрид 'Арабат' – інтенсивного типу, середньопізній (ФАО 430) в зоні Південного Степу дозріває на зерно за 120–125 діб. Стійкість проти вилягання, пухирчастої та летючої сажок – добра. Насінництво ведеться на стерильній основі М-типу. Потенційна врожайність зерна – 14–16 т/га. Рекомендований для виращування в умовах інтенсивного зрошення та достатнього вологозабезпечення.